

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Kohányi Gyula.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű a többi a hirdetések alkuszint jutányos áron vetülnek fel. Helyg-díj minden külön beiktatásért 50 kr.

A magyar liturgia ügye.

Debreczen, jan. 11.

A magyar liturgia kérdésével legújabbban élenken foglalkozik az egész magyar politikai közvélemény. Mindeztideig azonban — bár sokat írtak és beszéltek róla — meg nem volt ismeretes se a kormánynak, se a magyar katolikus klerusnak az álláspontja. Annál érdekesebb tehát az alábbi közlemény, melyet az E-S. beavatott és teljesen megbízható forrásból kapott s a mely meg egyrészt megismerteti egy a klerusnak, mint a magyar kormánynak a liturgia-kérdésben elfoglalt álláspontját, másrészt rámutat arra a módra, a mely szerint a kérdés megoldódhatik és alkalmasint meg is oldódik. Az E-s tiszteletreméltó barátjának cikke melyet kötelességünknek tartunk t. olvasóinknak mi is bemutatni, im így hangzik:

Semmi sem bizonyítja jobban, — mennyire urálja a magyar állameszme az elmélet, mint a magyar liturgia ügye. Öt egyházmegye 300.000 teljesen elmagyarosodott ruthén és román hívője azzal a kérelemmel járult a pápai kuriához, engedélyezné nekik liturgiai nyelvül a magyart, melyet ők már régóta használnak és helyezni hatályon kívül a rájuk nézve kötelező ó-szláv egyházi nyelvet, melyet ők már nem értenek.

A pápai kuriának ez ügyben illetékes osztálya, a »rituum congregatio« (a szertartásokra felügyelő osztály. — melynek élén egy bibornok áll) a kérelmet, mint a mely a ruthénekkal és románokkal a szent »unio« megköltésekor megállapított ó-szláv egyházi nyelvönakaratu, előre be nem jelentett kiszöbölésén, tehát jogtalan visszaélésen alapul, elvetette és a régi szertartási nyelv behozatalát rendelte el.

Mikor a »rituum congregatio« e határozata köztudomásra jutott, a kedélyek izgatottak lettek és olyat is lehetett hallani, hogy a 300.000 megmagyarosodott ruthén és román kész bemenni a görög-keleti egyház kebelébe, ha a római kuria kimondott szándéka mellett megmaradna.

Ha e fenyegetést a magyar liturgiát kérők végrehajtanák, igaz, hogy veszteséget okoznának a katolikus egyháznak de másrészt nagyon kellemetlen helyzetet teremténének Magyarországon.

Mert tudnunk kell azt, hogy a Magyarországból Észak-Amerikába kivándorolt ruthének közül tízezeren papjaikkal együtt szintén görög-keletieké lettek. Csakhogy ők nem a magyar litur-

giát fogadták el, hanem a nagy orosz egyház tagjaivá lettek. Miklós san-franciskói orosz püspök hálózta be őket és a hitelhagyott ruthén papok az ő közbenjárására évi 3000 rubel fizetést huznak Pétervárról. Sőt a hitelhagyott Tóth Elek, ki Eperjesen szemináriumi tanár volt, orosz prépost lett és ezeiőt három hónappal a II. osztályu Anna-rendet kapta az orosz czártól. És ez az orosz püspök már sok, Amerikában levő katolikus tótot is elhódított az orosz egyház részére. Az orosz propaganda Amerikában nagy léptekben halad előre.

Nos, ha ezek Magyarországra viszatérnek, minthogy kivándorolt embe-reink néhány év mulva rendszeren viszatérnek, meggondolatlanágukért egyházi fegyelmi büntetés alá vehetők és mint politikailag kétes egyének rendőri felügyelet alá helyezhetők.

De nem menthetik-e vallási meggyőződésük változtatását, mint saját lelkiismeretük ügyét és nem kérhetnek-e maguk részére teljes vallásszabadságot, ha előttük lesz a példa, hogy a 700.000 ruthén és román szintén szakított az unioval és szintén a görög-keleti egyház tagjai sorába lépett?

Azon feltevést pedig mindenki jogosultnak fogadhatja el, hogy az orosz czár és a szent zsinat meg fogja tudni védeni azokat, kik előtt nem Róma a szent város, hanem Moszkva. Sőt az sincsen kizárva, hogy a görög-keleti és a nagy orosz egyházhoz tartozó ruthének itthon, persze titokban, Oroszországtól még erősebb anyagi támogatást kapnak, mint Amerikában.

Ebből tehát látható, hogy ha a magyar liturgia nem engedélyezése miatt görögkeleti egyházat alkotna az a 300.000 megmagyarosodott ruthén és román, ennek kellemetlen következményei lehetnek az Amerikában görög-keletieké lett ruthének és tótok hazajövelele esetén.

A kérdés tehát abban összpontosul, mi hát a teendője annak a 300.000 embernek? Hagyjon fel a magyar liturgia szorgalmazásával? Vagy talán nem volna-e mégis kár ezt a különben teljesen méltányos és alapjában jogosult mozgalmat hagyni, hogy elaludjék?

Én erre nézve egy magas állásu egyházi férfival beszéltem, ki e kérdésekre azt mondta, hogy a sikerre vezető utat maga báró Bánffy Dezső miniszterelnök jelölte meg. midőn a magyar liturgia és a magyar püspökség ügyében hozzáintézett interpellációra azt felelte, hogy az állam a dolog anyagi részét szívesen magára vállalja, a szel-

lemi részt végezzék maguk a kérvényezők. A szellemi rész pedig abban áll, mondta a főpap, hogy a magyar liturgiát kérők adják be kérvényüket illetékes megyés püspöküknek, ezek azután, mivel joghatóságuk nem hatalmazza fel őket a a szertartás nyelvének megváltoztatására, az ügyet átteszik a metropolitához, Magyarország hercegprimásához, a ki a saját észrevételeivel a vitás ügyet döntés végett a pápa elé terjeszti. A pápa pedig a bibornokok teljes ülésében tárgyalatja az ilyen fontos ügyet, és ha elegendő ok szól mellette, a pápa kielégítő válasza nem fog elmaradni. Mert a »rituum congregatio« közismeretü rideg leirata oly bírósági végzéshez hasonlítható, mely ellen fölebbezéssel lehet élni. Ellenben már a pápa végérvényes felelete, mely saját neve alatt jelenik meg, megváltozhatatlan.

Ez a dolog szellemi részének lefolyása. A miből az következik, hogy ha a magyar liturgiát kérők szem előtt tartják a reájuk nézve leghelyesebb axiómát: forma dat esse rei, vagyis az alak adja meg a dolognak a létét, ügyük kedvező elintézése remélhető.

És hogy a római szentség menyire engedékeny s nagylelkű ily esetekben, mutatja a Strossmayer példája, ki Horvátország részére oly nyomós érvekkel és oly sokszor kérte a ritusban a latin nyelv összevegyítését a glogolit nyelvvel, — valószínűleg a Balkán szláv népei vallási egyetértésének szempontjából, — hogy a pápa teljesítette kérelmét.

Most pedig elgondolkozhatunk azon, mik volnának a mi okaink, melyek a pápát engedékenységre bírhatnák a magyar liturgikus nyelv megadására. Gondolkozunk el ezeréves történelmünk fölött, azon dicső korszakról, midőn Magyarország fölveve a kereszténységet, saját királyai alatt kiterjeszté határait észkon a Balti tengerig; nyugaton az Adriáig, délen a Fekete-tengerig. Gondolkozunk el Mohács mezején letűnt vallási egységünk és nemzeti függetlenségünk fölött, gondolkozunk el a véres vallási villongások felett, midőn a magyar ölte a magyart, más meg nevetelt; gondolkozunk el a fölött, nem mondott-e igazat Bubicz püspök, midőn millenniumi körlevelében azt írta, hogy Magyarország fényes multja akkor elevenül meg újra, ha egynyelvű és egyvallásu lesz. És akkor megtaláljuk az okot is, mely a magyar liturgiát reánk nézve oly kívánatosá teszi. Ez pedig

igy szól: talán közelebb jön egymáshoz a katolikusság és reformátusság és a magyar liturgia, mint valami békitő szellem, lassankint meghozza az áldást-hozó közeledést, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán.

Darányi Ignác s német agráriusok ellen. A Neues Wiener Tagblatt szombati száma közgazdasági vezércikkében foglalkozik Darányi Ignác földművelési miniszter legutóbbi becsi tartózkodásával s kiemeli, hogy a magyar földművelési miniszter ez alkalommal főként a német birodalomnak a magyar állat-kivitel ellenében történt állásfoglalása ügyében járt el. A miniszter lépéseket tett a külügyi hivatalnál az iránt, hogy tiltakozás történjék a Németország részéről a mi állat-kivitelünk rovására s Oroszország javára tervezett állategészségügyi intézkedésekkel szemben. — Hangsúlyozta a miniszter, hogy veterinárius szempontból Oroszországot, a melynek pedig a németek igenis tesznek koncessziókat, még csak összehasonlítani sem lehet velünk s azért az osztrák-magyar diplomáciának kötelessége, hogy tiltakozásával megelőzze a német birodalom és a német agráriusok szándékait.

Goluchovszky berlini útja. Goluchovszky külügyminiszter — mint azt már megírtuk — legközelebb Berlinbe utazik, hogy részt vegyen a fekete sasrend rendünnepén. Hivatalosan legalább ezt mondják a külügyminiszter németországi útjának céljául, de az utnak politikai körökben mégis nagy fontosságot tulajdonítanak. Félhivatalosan azt írják, hogy arra még nem volt eset, hogy osztrák-magyar miniszter egy német rend ünnepén részt vett volna s így Goluchovszkyt bizonyára külön meghívták. Az utazás a félhivatalosak szerint azt fogja bizonyítani, hogy Németországnak szövetségi viszonya, mint azelőtt, most is föltétlen bizalom alapult. Az az egy azonban bizonyos, hogy a hivatalos és félhivatalos szepitgetések ellenére is, a Bismarck féle leleplezések alteráltak a Németország és Ausztria-Magyarország között levő viszonyt és

igy a külügyminiszter látogatása nem csupán egy rend ünnepének szó.

Ratiu Tiltakozása. Ratiu János a feloszlott román nemzeti komité volt elnöke, akit a kolozsvári esküdtsek az ismeretes memorándumpörben több évi államfogházra ítéltek de a királyi kegyelem 1895 szeptemberében szabadá tett, — a királyi kegyelmet akképen vélte legjobban meghálálhatni ha a magyar állam nemzetiségi bekejét folytonos törvényellenes akciókkal igyekszik megzavarni. Bár az ugynevezett román nemzetiségi komité a belügyminiszter még 1895-ben feloszlatta kihágásnak minősítve minden kísérletét a komité tevékenységének tovább folytatására Ratiu csak a múlt év folyamában két ízben tett kísérletet a román nemzetiségi komité összehívására és akciójának továbbfolytatására. Minthogy Ratiu e tette következtében nemcsak az említett miniszteri rendelet ellen vétett, de kísérletet is tett a nemzetiségi egyenjogúságról szóló 1868-iki törvény kijátszására, az adminisztratív helyi hatóságok kihágás vétségéért mindannyiszor megbüntették. Ez ismételt kudarcz máskülönbben is csekélyszámu pártját meglehetősen szétzilálta és a románság közvéleményében erős aramlatoi kellett ellene. Most már, hogy megrongált népszerűségét helyreállítsa, egy Tiltakozás-fele iratot közölt a román nemzetiségi körökben aláírás végett. Ez a Tiltakozás nem mond semmi újat, sőt ellenkezőleg arról tesz tanúságot, hogy Ratiu ur hű maradt elveihez és a stílusához ma is csak igaztalan vadakat tud mondani földmivelési formában. — A Tiltakozásnak aligha lesz is fogantaja, mert a legtöbbben vagy üresen küldik vissza a kibocsátott aláírási íveket, vagy pedig papirkosárba dobják. Ezzel kapcsolatban arról is értesítettek, hogy közelebről a fiatal román nemzetiségi politikuskok Aradon egy új román lapot fognak indítani, még pedig azzal a czéllal, hogy Ratiut és organumát a Tribunát a románság előtt teljesen lehetetlenné tegyék.

Tanácskoznak . . .

— A tőzsde-ankét, —

Debreczen, jan. 10.

(v.) A magyar kormány vegre valahára idején valónak látta már a tőzsdének megszabályozását, illetve a tőzsdének, ennek

a közgazdasági életünkben oly fontos intézménynek reformálását.

Dániel Ernő báró kereskedelmi miniszter ugyanis már régebben összehívta azt az értekezletet, a mely a vezetése alatt álló miniszterium osztálytanácsaiból, a tőzsde igazgatósági tagjaiból, a bankok igazgatóiból, orsz. gyűlési képviselőkkel s tekintélyes jogászokkal s a gazdasági egyesületek elnökeiből van megalakulva, hivatva van tanácsot mondani egy készitendő törvényjavaslat felett.

Már négy gyűlést tartottak, s ezeken máris oly jelentőségteljes, nagy horderejű s gazdasági életünket átalakító indítványokat fogadtak el, a melyek ha törvényerőre emelkednek, — bizonyára átfogják alakítandó, megfogják javítani gazdasági életünket.

Idején való volt ennek az aukettnek összehívása épen a jelen gazdaságilag sanyarn idöben, a mikor a gabonaárak alig haladjak túl a termelési költségeket, a mikor az egész ország sanyli az országszerte dühöngött sertés vész pusztításait.

Mert miből is fedezte a magyar gazda költségeit?

Azt kizsem nem kell bővebben foglalkoznom ezen kérdéssel, mindenki tudja, hogy ha gabona nem terem ebben a téjjel mézzel folyó Kanaánban, ugy szegénység van az országban. — S nem csak a gazdaközönség érzi ezt, hanem az iparos, kereskedő, egy szóval mindenki, mert ha gabona nincs, nincs pénz, ugy nincs forgalom, nincs veteli kedv.

Magyarország östermelő állam. Lakosságának körülbelül háromnegyed része östermelésből él, tehát az ország harmadrészét érinti közvetlenül a gabonaárak javításának kérdése.

A magyar földműves osztály már valóban a tönk szelén áll, a rossz termések, a már 10—15 év óta nyomott gabona árak, s az állatok szav ezreit elsöprő vészek nagyon hozzájárultak, sőt principiumai lettek ennek az általános anyagi romlásnak.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Hit, remény és szeretet.

— A Debreczen eredeti tárczaja. —
Írta: **Acsay Lajos.**

Hallgass ajak, ne sirjon a panasz,
Hullajtsa könnyet aki kisszívü.
Virághullásra eljön a tavasz,
Borus egünkre várva várt derü!
Gyarló vagyok, törékeny, por, salak,
A sors haragja csapdos szüntelen . . .
S hordván keresztem: téged áldalak,
Hiszek te benned édes Istenem!

Ifjú vagyok előttem a jövő:
Sajkám ott leng az élet tengerén. . .
Karom erőtlen' lelkem csüggedő:
Ha nem mosolyg a mentő part felém!
De hittél nézek a jövő elé,
S meg édesül' a keserü jelen . . .
Feledve but, mely szívem verezé,
Remélek benned édes Istenem!

Látom, mint törölöd ezrek könnyüjét,
Hallom büvös vigasztaló szavad!
Repül a bánat, oszlik a sötét. . .
És ssjgó lelkem árván nem marad,
Hajnalfény pirkad bus fejem felett,
Jóságodat érezteted velem . . .
Hiszen irgalmad engem is szeret . . .
Szerettek, áldlak én is Istenem! . . .

Betegem*)

A Debreczen eredeti tárczaja.

Írta: **Tassi Miklós.**

Itt fekszem a puha párnák között, halványan, megtört fényü. beesett szemekkel s bámulok ki a szemben levő ablakon, nézem az alahulló sárga faleveleket, a kopasz fák ágakat, melyeket a dévaj, csipős őszi szél megfosztott már ékességöktől.

Mikor utoljára künn voltam, még teljes pompájában díszlett fű, fa, virág s most oly kopárnak, kietlennek tetszik minden. Nem látom ugyan, de az ablakon koczogató szél megsugja, eibeszéli, hogy itt a hervadás, az elmulás ideje.

Hervadás! Elmulás! Máskor gyönyörködtem benne, most valami hidegség fut keresztül rajtam, fázom, ha rá is gondolok!

Ezelőtt — így ősszel — bejártam még egyszer az erdőt és mezőt, gyönyörködtem a röpke szellő szárnyain tova lebbenő sárgult összeasszott falevelekben, hallgattam megilletődve a száraz avar tompa zizegését, összedtem a hervadó virágokat s mohón szivettem fel a belőlök elszálló illat utolsó árját, s most ágyhoz szegezve elmélkedtem az elmulásról, hervadásról s nem találok oly szép-

*) Karácsonyi számunkból kiszorult. Szerk.

nek, oly vonzónak, mint ezelőtt, fázom tőle, jobban magamra huzom a takarót, bedugom fülelem, hogy ne halljam mint susogja a szél: „Hervadás! Elmulás!”

Vajjon miért!? Honnan e változás?

A párját vesztett kis madár nem busan nyögi-e fájdalmas dalát? Nem megtörve, kedveszegetten röpked-e ide-tova, hogy fellelje azt, mit elveszített? A dér ütött virág nem, összehuzza-e kelyhét s virágokkal rakott fejét nem a föld felé csüggeszti-e, mintha onnan várna segítséget, szabadulást, új életet? Mintha onnan akarná vissza esdekelni azt mit elveszített?

Én is elvesztettem valamit, mi eddig olthatatlanul égett keblemben, a hitet! a reményt!!

Lehet-e hit, remény az olyan kebelben, mely tudja, érzi, hogy ifjan kell neki elhervadni akkor, mikor még az élet mosolygó, derüs, boldogság sugárzó napjának csak első gyenge, hajnal sugarait érezte?

Lehet-e hit, remény az olyan kebelben, mely tudja, érezi, hogy azt az ideált, azt a magasztos czélt, mit maga életüzött soha, de soha sem fogja megvalósíthatni, mert eldőlt, elhervad a pálya kezdetén, mint az őszi, szélől összefonnyadó virág?

Lehet-e hit, remény az olyan kebelben,

S ha ezekhez a nyomorúságot hozó csapásokhoz hozzá vesszük azt az önző speculációt, a melylyel a papiroson spekuláló börzianerek a gabonaárak mentől nagyobb lenyomására törekedtek; lehetetlen, hogy minden gazdasági életünket fellendítését célzó törekvést örömmel ne fogadjunk.

A kereskedelmi miniszter által összehívott ankett lekiismeretesen vette tárgyalás alá a tőzsdetanács javaslatát, pro és kontra folyik a vita az egyes fontos kérdések felett s megvalljuk, hogy ezen értekezlet összehívasakor oem sok reményt fűztünk annak működéséhez, de már eddig is több nagy fontosságú indítványt fogadtak el, a melyek némileg megnyugtattak.

Ilyen nagy jelentőségű határozata ennek az auketnek az, hogy kimondatott, — habár csak elvileg — migzerint a papiroson történeti kötések meg nem engedtetnek ezen határozat áthágói szigorua u büntetettnek, így tehát csakis készáru üzlet köthető, — nem úgy mint eddig, hogy nem létező áruk is adás-vétel tárgyát képezhete.

Nagy fontosságú határozat az is, a mely a tőzsde ügynökök működés körét korlátozza a mennyiben a tőzsdei ügynökök saját névükben üzleteket nem köthetnek, nem bonnyolithatnak le.

Nem kevésbé fontos határozat az is, hogy a tőzsdére felveendő tagak egyeni és üzleti tisztségére nézve a legszigorubb mérték alkalmaztassék s hogy az ipar és földművelés is kellőképen képviselve legyen.

Részletes bírálatot még nem mondhatunk ezen értekezlet munkálatairól, — mert hiszen azokat, minthogy még be nem fejeztettek, teljesen nem ismerjük, de örömmel fejezzük ki minden olyan mozgalom felett, a mely a nép jólétének emelésére szolgál.

Az eddigi munkálatokból pedig azt látjuk, hogy a kormány végre valahára belátta, hogy

valamit tenni a gabonaárak javítására az, általános szükség enyhítésére s ha akár milyen kereset is fog elérni, nekünk azon örülnünk kell!

Ne feledjük ugyanis, hogy az az állam a mely gazdaságilag kivan szipolyozva könnyebben megdől a hatalom előtt; ne feledjük, hogy az a nép, a mely jólétnek örvend, semmi felepresszával nem corumpálható, ne feledjük azt se, hogy a gazdasági jólét egyik talpköve a haza felvirágoztatásának, a haza függetlenségének!

Csak aztán most is, mint már annyiszor, ne legyen hevesseges egerke a sok vajadás eredménye, a kormánygyengeség e újabb meghátrálása következtében!

Gazdász-bál.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 10.

Fényes és minden ízében sikerült bállal nyitották meg szombaton a debreczeni gazdász ifjak a farsangot.

Gyönyörűen díszített teremben várták a gazdászok vendégeiket. Téli kerthé varázsolták át a Bika szálló nagy dísztermét. A feljárt előtt négy huszár segítette ki a kocsiból Debreczen város és vidéke szépeit, a házigazdák pedig igyekeztek szeretetreméltóságokkal elfeledhetlenné tenni ezt a minden ízében kitűnően sikerült mulatságot. A katona zenekar Krause karnagy pompás vezetésével a négyesekhez és kőrtánczokhoz szolgáltatva a zenét, míg a Magyar fiúk a csárdáshoz húztak a tap alá valót, bemutatván az ez alkalomra szerzett »Gazdász csárdást« is, mely Magyar Kálmán egyik legjobb szerzeménye: A mulatság egyike volt azon jól sikerült elite báloknak, melyekről Debreczen mindig híres volt. Az idej hosszú farsangon még lesz elite bál, de hogy a gazdászokat felülmulja, az kétséges. 70—80-van pár tánczolta a négyeseket, a csárdásoknak pedig alig akart vége hossza lenni a sok ujrázástól. De térjünk át a jelenlévőkre:

Felizzkor lépet be a bálanya, Lestyan Adorján sz. Okolicsányi Ilona a bálelnök b. Wangenheim Gyula karján. Utána

bájós leánya Lestyan Irma Schmidt Sándor alelnökkel következett, kísérve a vendégsereg sokaságától. A bálanya remek tolettjében, (világos lila selyem csipke díszítéssel és hatalmas uszálylyal) fejedelmi alak volt. Kedvességével, szeretetreméltóságával mindenkit elbájolt. A rendezőség a bálanyát és leányát nemcsak csokrokkal lepte meg, hanem vörös bársony tokban remek kivitelű tánczrendeket nyújtott át. Az egyiken az együttes Lestyan és Okolicsányi czimerrel, a másikon a Lestyan czimerrel.

A kitűnően sikerült bálon fesztelenség uralkodott, mindenkin a melegegettség iátszott. A notabilitások között ott láttuk: Gróf Dégenfeld József főispánt, Jekelfalussy tábornokot, Nyiri alezredest, Széll Farkas, Balog Imre, Ujhelyi András, Unger Gusztáv táblabírákat, Komlóssy Arthur főjegyzőt, Oláh Károly tanácsnokot, Szücs Mihály gazd. tanintézeti igazgatót, Miskolezy Jenő, Lestyan Adorján Békéssy László, Sárvary Gyula urakat stb.

A jelenváltak névsorát annyira a mennyire lehetséges volt összeállítottuk. — Ott voltak:

Ura s szonyok: Békéssy Lászlóné, Berger Jenóné, dr. Bruckner Ernóné, Bulsster Agostonné, Balkányi Edéné, Budaházy Albertné, Buttykay Menyhétné, Benkő Istvánné, ifj. Csanak Józsefné, Czégely Ferencné, Gróf Dégenfeld Ottóné, Demetrovics Pálné, Elek Emíné, Eritz Ernóné, Fráter Zoltánné (Álmosd) Farkas Mórné, Gerzon Ödöné, dr. Kemény Mórné, Gerzon Ödöné, dr. Kemény Mórné, Kovács Józsefné, Kardos Lászlóné, Komlóssy Arthurné, Komlóssy Mihályné, Lasz gallner Kálmáné, Losonczy Álmosné, dr. Moskovitz Jenóné, Miskolezy Jenőné, Miklóssy Sandorne, Muharossyné, Naszady Istvánné, Pongracz Gézané, Rickl Gézané, Rott Lipótné, Ruttkay Menyhétné, Széll Farkasné, öz. Szabó Lajosné, Szabó Miklósné, Szücs Kálmáné, dr. Sárvary Gyulané, öz. Szabó Lajosné, Szakolczay Jánosné, Sz. Szabó Józsefné, Szikszay Lajosné, Szücs Mihályné, Takács Ferencné, Ujhelyi Andrásné, Udvarhelyi Karolyné, Unger Gusztavné, Varga Ferencné, Wimmer Józsefné, Zivuska Ferencné.

Leányok: Buttykay Ida, Budaházy Margit, Bulsster Margit Békéssy Berta, Czégely Vilma, Weisz Gyulané, Wolland Andrásné (Budapest), Emmerth Evelin, Eritz nővérek, Fráter Irma (Álmosd), Farkas Erzsike, Gerzon Adrien, Komlóssy Etus, Kemény Klára, Kardos Ilona, Losonczy Margit Lasz gallner nővérek, Lusich Mariska (Pozsony), Miklóssy Ilona,

mely tudja, érzi, hogy ifju szívének minden dobbanását, merész röptü lelkének szárnyalását egy szűk sűrűdör temeti mélyébe, mielőtt megvalósulhatnának?

Lehet-e hit, remény az olyan kebelben, mely érzi az elmúlásnak hervadásnak fagyasztó szelét; előhírnökét ott szemlélheti minden nap, minden órában, minden perczen a sápadt, beesett arczon, a jéghideg homlokon s a fénytelen, bádgyadt, merev nézetű szemekben?

Vajjon nem fazik-e, nem didereg-e az ilyen, ha látja a haldoklást künn a szabadban s ha a szél fűlébe sugja: »Elhervadsz, elmulsz?

Egy forró csókot érzek hideg homlokomon. A hervadó virágra rásüt az őszi napfény!! Éled egy kicsit!

Egy puha kéz végig simítja sápadt arczomat. Jóságos, szelid hang ütődik fütembe:

— Hogy érzed magad, édesem?

— Te vagy az, szívem? Sehogy sem!

— Hiszem az elebb azt mondtad könnyebben vagy! Mid f j?

— Fáj mindenütt! azaz már sehol sem nem érzem, eltompultak idegeim, a fájdalom elnyomta az érzést!

— Egy kis lázad van. Igyál csillapítót. Melyikből adjak?

— Melyikből? Hát annyian vannak hogy válogatni is lehet belőle? Igaz! tegnap is három üveggel hozattunk!

— Jó lesz ebből?

Nem! az nagyon keserű! Talán a másik, vagy harmadikból! nem egyikből sem, hisz ugy sem ér semmit!

Azt mondtad, ez a sarga folyadék nagyon jót tesz, nem iszol belőle, édesem?

— Nem kell egyik sem!

— De ettől meggyógyult!

— Hiszed?

— Hiszem! Tegnap még te is hitted, s ma már nem?

— Óh! tegnap! Akkor volt az a tegnap, mikor még egészséges, ép erős voltam! Oh! akkor sokat, igen sokat hittem, a mit most nem hiszek!!

Hittem, hogy az elme ur a földön, járma alá tud hajtani mindent nyitva áll előtte a nagy mindenség titka s ma nem hiszek belőle semmit; véges, gyarló az elme, minél magasabbra tör, annál jobban törpül.

Hittem, a mit a pap praedikál, áhitattal szivtam magamba minden egyes szavát, gyógygír

volt minden hangja, minden betűje hánykódó szívemre s most — nem hiszek semmit, hiszen ő is ember, gyarló épen, ugy, mint én vagy más!!

Azt hirdeti a pap, hogy a mint a földbe vetett gabona elrothad, de új növény kel ki belőle, ugy az, ember megrothadt teste is új életre kel — vajjon ugy van-e?

A melyik gabona elrothad, abból nem hajt ki zöld levél soha. Meg aztán az elvetett gabonában ott az életerő, ott a csira, mely a tápláló föld ölen kihajt, hát az ember földbe tett testében ott van-e az életerős? Oh nincs!

Azt is tanítja a pap, hogy a fa elhullatja leveleit, de tavaszra új lombot hoz, mely ismét szállást ad a dalos madárnak, enyhet az elfáradt utásnak, — így fogunk mi is új életre kelni.

De az a fa meghal-e? Óh nem! Ha meghalna, nem hozna többé lombot, mint a megfagyott, tehát valóban meghalt fa bizonyítja!

Ember a pap is! Elméje véget. Tanítja a népet, de aztán sokszor maga sem hiszi a mit mond!

Miskolczi Etelka, Muharossy Irén, Mérey Otília, Márki Bella (Sarkad), Pongrácz Mili (Sz. Fehérvár) Roth Rozsika, Széll Marianna, Szabó Irma, Sz. Szabó Lenke, Sárvári Adél, Saska Gizella, Szikszay Irén, Szokolczay nővérek, Szücs Viola, Unger nővérek, Ujhelyi Berta, Vidovich Georgina, Varga Irén, Wolland Erzsike (Bpest), Takács Viola, Veisz Mariska, Wimmer nővérek, Zivuska nővérek, Jármy nővérek.

K. M.

Ujdonságok.

A világgjáró ujságiró.

— Királyfi Pál Debreczenben. —

Debreczen, jan. 11.

Többször hírt adtunk a múlt év folyamán, olvasóinknak arról a merész fiatalemberrel, aki arra vállalkozott, hogy gyalog utazza körül a világot, — egy krajczár pénz nélkül.

Ujságiró a foglalkozása, azzal keresi meg a kényerét a nagy ut alatt, hogy cikkeket ír a nagyobb városok hírlapjaiba, felolvasásokat rendez, amelynek azonban egy részét mindig jótékony célra adozza.

Királyfi Pál a neve, magyar a nemzetisége, vér a mi vérünkéből, hus a mi husunkból, Amerika a lakóhelye, az a különös világ, ahol átalakul az ember lelke, vállalkozóvá lesz a pipogya, a honnan, erről karral tér haza a gyenge, edzett lélekkel a gyáva.

A múlt évben, amely nekünk, magyaroknak a dicsőséges multa való emlékezés ünnepi éve volt, ért el a mi hazánkba, az ő régi hazájába Királyfi Pál, hogy megnézzék ő is azt a kiállítást, amely hivatal volt, hogy igazán megismertessen bennünket a világgal.

De ha maga akiállítás erre a célra való volt, úgy ennek véghezvitelére s' egész hazánk megismertetésére bizonyára igen nagy mértékben alkalmas lesz a mi kollegánk utja aki a testvér szeretetével, meleg érdeklődésével veszi szemügyre társadalmi, politikai gazdasági és társadalmi életünknek minden viszo-

— Lázad van neked edesem! Nem hiszed te azt, mit most beszéltél.

— Es ha hiszem?

— Nincs igazságod, mert feltámadunk mindnyájan.

— Honnan tudod?

— Ahonnan te is olvastad! — Ime halld.

Elővett egy fakult, barna fedelű könyvet a nő, felnyitotta s olvasni kezdett:

»En vagyok a feltámadás és az élet, a ki én bennem hisz, meglátod az Istennek dicsőségét!«

... »Lázár! jöjj ki! S akkor a ki meghalt, feltámadott!«

Lágyan esendültek a szavak, belopóztak szívembe s mintha nem háborogna már úgy, megnyugvást talált.

— Oh olvasd! olvasd még egyszer! — S ismét hallom a szent szavakat, az örök igazság beszédét s nem fádom már, ha a szél megkocogtatja ablakomat s besugja

— Hervadás! Elmulás!!

— Hiszesz e már?

— Hiszek! s odahajtom fejem nőm vállára s szememből két könny csepp gördül alá s e cseppek mintha ujja szültek volna!!

nyát, hogy aztán — mint nálunk Amerikát — majd otthon a mi hazánkat felolvasásokban és könyvekben megismertesse azamerikaiakkal.

Mert ez az ő célja. Még más fél évig fog utja tartani s ez alatt átmege Ázsián, hogy aztán a csendes oceánon üljön ismét hajóra, amely Amerika nyugati partjaira teszi le, onnan ismét gyalog fog eljutni Chicagóig.

Most ideérkezett hozzánk, miután bejárta már a déli városokat és Erdélyt, hogy innen Ungváron és Munkácsra keresztül Galliczia és Oroszország felé vegye útját. Ma délelőtt érkezett meg s néhány napot fog nálunk tölteni.

Holnapután, szerdán — egyelőre még meg nem állapított helyen — felolvasást fog tartani Amerikáról a melynek jövedelméből utja költségeit fedezni kívánja. Jövedelme egy részét azonban a most alakult vidéki hírlapírók szövetségére ajánlotta fel Királyfi ur, pénteken pedig a kereskedőijak tarsulatában fog felolvasást tartani.

Ajánljuk derék honfitársunk felolvasását a közönség szives figyelmébe, Lapunk holnap számában tárczát fogunk közölni Királyfi ur tollából.

* A mérnöki hivatal pályázatai tegnapi déli 12 órakor lejárta. A hivatal tagjai

indvaleművelő: főmérnök, építésmérnök, gépészmérnök, építőmester és utmester. A pályázat eredménye, mint kerülő uton értesülünk (ganz a la Texas!) számbelileg elég kedvező, ugyanis beérkezett 103 pályázati kérvény és

pedig a főmérnöki állásra 13, köztük S t a h Géza id főmérnök, Berger Jenő építész, az Adriányi és Havranek cég tagjai, Adler Károly, Miskolc város főmérnöke s mások, az építésmérnöki állásra pályáztak 9-en, a gépészmérnökre 6-an, az építőmesterré 13-an, az utmesterei állásokra 64-en. A teljes névsorral nem szolgálhatunk, mivel a főispán ennél a nyilvános pályázatnál még azt is megtiltotta, hogy a kérvények száma t közölje titkárja a hírlapokkal.

Kíváncsiak vagyunk, vajon miféle jog, szokás, avagy rendelet alapján merészkedik erre Debreczen sz. kir. város basája?! Hiszen ahhoz hogy ki legyen a főmérnöke a városnak, van talán egy kis köze a városi polgárságnak is avagy talán D e g e n f e l d gróf a sajátjából fogja annak a hivatalnak a kiadásait fedezni, akkor rendelkezhetik titokban, másként nem!

* Tisztujtás Tetétlen. E hó 7-én volt Tetétlen a tisztujtás, N a b r á c z k y István járási főszolgabíró elnökléte alatt, ki mikor lelkes szavakban esztelte az előjáróság fontos teendőit a képviselőtestületnek lelkere kötötte a jelölést, hogy csak olyanokat jelöljenek az egyes állásokra, kik a saját érdekeket mellőzve minden tekintetben a község felvirágoztatása és előmenetelére szenteljük minden tehetségüket. Beszédét lelkesen megjelenezve a községi képviselőtestület egyhangulag az eddigi előjáróságot hozta javaslatba a megválasztásra, minek következtében egyhangulag megválasztották községbíróvá E g r i Dánielt, törvénybíróvá I m r e Balázst, gazdáva Kristóf Istvánt, adózedővé ifj. Ujj Lajost, esküdtekké A. Szutor Lajost, Szabó Sándort és M. Kurucsó Józsefet, kik a hivatalos esküt az elnöklő főszolgabíró kezébe nyomban letették s a képviselőtestület a választókkal együtt szép rendben teljesen megelégedve hagyta el a községházat, tudatában annak, hogy a község vezetése ujjalag biztos kezekbe letéteve.

* Szeged a vidéki ujságirókért. — A tiszaparti nagy metropolis, a melynek bámulatos és tiszteleire méltó érzéke van minden

kulturális eszme és intézmény iránt, előjár mindig valahányszor a magyar nemzeti művelődésért kell áldozatot hozni — most is első volt a mely megértette és átérzte azt a nemes emberbaráti mozgalmat, melyet a vidéki sajtó munkásai szellemi és anyagi érdekeik előmozdítása végett a nyugdíj intézet szervezése által indítottak karácsony harmadik napján. — Ez intézet legelső alapító tagja Szegeden jelentkezett 100 frttal egy hírlapkiadó személyében. Utána Szeged lelkes város törvényhatósági közgyűlése következett, nem is valami csekély 100 vagy 200 frtos összeggel, hanem igazán gazdag alapítványval. Szeged város érdemes polgármestere az agg Pálffy Ferencz, a kinek nevéhez fűződik a Tisza hullámai által eltemetett Szegednek feltámadása és új, szebb életre kelése, néhány nappal ezelőtt töltötte be polgármesterkedésének 25-ik évét s ebből az alkalomból nagy ovációkban részesült. A polgármester iránt érzett halálját a város közönsége tegnap tartott közgyűlésen pedig az által fejtezte ki maradandó alkotással, hogy Pálffy Ferencz polgármester nevére tízezer koronás alapítványt tett a vidéki hírlapírók nyugdíjintézeté javára.

* A magyar liturgia és Debreczen.

Nagyfontosságú határozatot hozott tegnapi ülésében a jog- és pénzügyi bizottság. V a r g a László g. kath. lelkész ugyanis beadványt intézett a városi hatósághoz, hogy adbrecezeni g. kath hitköz. részére temelők és iskolateltet ajándékozzonja város. A jog és pénzügyi bizottság szombaton d. u. 3 órakor tartott ülésében vette a kérvényt előzetes tárgyalás alá s kimondta, hogy a telek megadását azon feltétel alatt javasolja csakis a közgyűlésnek, hogy az eperjesi g. kath. szentszékhöz átiratot intezzen a város, melyben kérje, hogy Debreczenben g. kath. anyaegyházat létesítsen t e l j e s e n m a g y a r n y e l v ű i s t e n i t i s z t e l e t t e l, ellenkező esetben a kért telek ne adassék meg a felekezeti iskola céljaira. Kötelességünknek tartjuk J e z t a határozatot külön is kiemelni, annak hangsúlyozása mellett, vajha minden törvényhatóság követné a magyar liturgia követelése tekintetében Debreczen példáját, hogy aztán ez is elősegítene a nagy cél megvalósítását.

* Esküvő. A c z é l Béla lapunk kiadó hivatalának fokonyvelője folyó hó 24-én d. u. 3 órakor esküszik örök hűséget G r o s z m a n n Emma kisasszonynak, özv. R ó t t Mária úrnő kedves leányának, kísérvé az ég áldása a leendő ifju part az élet utain. A menyasszony családjára a következő meghívót bocsátotta ki: E m m a leányomnak A c z é l Béla úrral f. kő 24-én d. u. 3 órakor laká sol mon (Hatvan utca 1096 sz.) megtartandó egybekelési ünnepéjére van szerencsém tisztelettel meghívni, Debreczen január hó. Özv. R ó t t Mária úrnő. Ugyanily szövegű meghívót bocsátott ki a vőlegény is.

* A gazdasági és intéző bizottság tegnap d. u. 3 órakor tartott ülésében megválasztotta a városi legelő felügyelő gazdát és pásztorait. Felügyelő gazdák lettek: Máté mezei gulya Z ó l d Mihály Pap-egyházi gulya F a r a g ó András, Hármási: Faluvégalmi B a l o g h Péter. Halasközi P o l g á r i Bálint. Sárosvári S z e n t e s s y János. Pentezugyi. M o l n á r Sándor. — A k ö z ö s g u l y á k h o z: ökörsordához H a r s á n y i István. Bikagulyához S z ű c s István. Macskateli tinógulyához P o l g á r i József Feketereti tinógulyához Z ó l d János, szűzgulyához J o b b a g y István. s e r t é s t a r t a r t ó gazdának S z ű c s István. Juhtartó. — Törzsgulya felügyelő bizottság: Polgári Bálint Szentessy János, — P á s z t o r o k: Halasközi gulya pásztora. H a j a s István, pásztorbér szarvas marha darabjától 80 kr, lőtől 1 frt 20 kr. Sárosvári gulya K a p r o n c z a y Sándor

szarvasmarhától 85 kr, lőtől 1 frt 50 kr. Pentezugi gulya: Gál Lajos, bére marhától 80 kr, lőtől 1 frt 30 kr. Mátamegetti gulya: Székelyhid Mihály gulyás és csikósok pasztorbére marhától 70 kr, lőtől 1 frt 30 kr. Papegyházi gulya: Hüse János bére m. 85 ló 1 frt 30 kr. Hármási gulya, pasztor Juhász József bére 75 kr, csikós Hajás János bére 1 frt 30 kr. Faluvéghalmi gulya Hüse István bére marhától 80 kr, lőtől 1 frt 30 kr. Ökörsores. Fülöp János bére 95 kr, 4 drb. ökör legelőbérnélküli tartása és 3 drb ló tartás. Bikagulya: Vig István bére 1 frt 70 kr. Macskatelki tinógulya: Olajos János bére 80 kr. Feketeréti tinógulya: Tar Mihály bére 80 kr. Szüzugulya, Nagy F. bére 90 kr. cziframénese: Ludashalmihoz Székelyhid Mihály. Száztelkihez Varga András, kungyörgyihez: Kis András Tornyai dombhoz, Kapitány János, Szathmártelkihez: Szalontai N. berük évi 460 frt. A törzsgulya pasztora Simón József örzi a méncsikókat bére 400+300=700 frt.

* **Ülések a vármegyén.** Ma délelőtt két bizottsági ülés is volt a vármegyén. Délelőtt 9 órakor a megyei közigazgatási bizottság ülésezett gr. Dégenfeld József főispán elnöke alatt, a melyen az egyes előadók terjesztettek elő mult hóról szóló jelentéseiket. Ez ülés eredményéről lapunk holnapi számában közlünk részletes tudósítást. Délelőtt 11 órakor pedig a vármegyei nyugdíjbizottság tartott ülést Rásó Gyula kir. tan. alispán elnöke alatt a melyen Erdéi Sámuel földesi jegyző nyugdíjaztatási ügyét és több segély iránti kérvényt intéztek el.

* **Halálozás.** Sóló József széles körben ismeretes tetétleni néptanító f. hó 3-an hosszas szenvedés után 58 éves korában elhalt Tetetlenen. Temetése nagyrészt mellett 5-én ment végbe. Halálát neje és két leányán kívül számos rokonság gyászolja.

* **Tűz a hajnalsoron.** Tegnap délután egy 3/4 óra fele tűz ütött ki a hajnalsoron levő 2633 sz. házban, mely Bonyházi Gábor tulajdonát képezi. Az épület hátsó részében levő istállóban ütött ki a tűz s az ott felhalmazva levő szalma, csutka, lángha boriotta az egész istállót. Mikor a házbeliek észrevették a tüzet, rémülten fogtak az oltáshoz s az istállóba az egyik lakó be is hatolt, hogy az ott jászolhoz kötve levő két tehenet kiszabadítsa. Az egyik tehén alatt találta a házigazda 5 éves kis gyermekét, a kit ölébe kapott és a bizonyos haláltól. A kis gyermek arczán és karján súlyos égési sebek voltak már akkor, úgy hogy eszméletlenül sem volt. A tüzet aztán mihamar sikerült lokalizálni, de akkora a két »Bimbó« és »Laczi« tehén és egy borjú alaposan megégett. — A 39-ik gyalogezred egyik százada kivonult a tűz színhelyére a rendet tartatani, azonkívül az ezredes még 40 katonát rendelt ki az oltáshoz. A tüzoltóság is megérkezett mihamar Puli Ernő h. tüzoltófőparancsok vezetésével, de már nem volt szükség rájuk. A tűz valószínűleg a gyermek vigyázatlansága folytán keletkezett, ki gyufával játszott és úgy fogott tüzet a szalma. A súlyosan sérült gyermeket apolják az orvosok. Életben maradásához van remény.

Táviratok.

Országgyűlés.

A képviselőház a karácsonyi szünet után ma tartotta első ülést.

Több apró elnöki bejelentés és Ráth Péter új képviselő igazolása után az olesó marbaso behozataláról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Neményi Ambrus előadó terjesztette elő a javaslatot, melyet Brázay Kálmán, Zichy Jenő, Okolicsányi

László és Lukács miniszter felszólalásai után általánosságban megszavaztak. A részleteknél több felszólalás volt, azután a javaslat részleteiben is elfogadták.

Szünet után több helyi érdekű vasut ügyét elintézték, azután a közösgyi zárszámadási kiadásokat Kossuth Ferencz és Polónyi Géza ellenző felszólalásai után a többség elfogadta.

Stojalovszky szabadról.

Budapest, jan. 11. «A Debr.» ered. táv. Sztójalovszky paterre vonatkozólag Erdély igazságügyminiszter jóváhagyta a törvényszéki határozatot, mely szerint nem adják ki. Polónyi Gézának a képviselőház folyosóján való kérdezősködésére Erdély miniszter kijelentette, hogy még ma szabadrólra helyeztetí, a mi ma délután meg is történt.

Öngyilkos huszárhadnagy

Budapest, 1897. jan. 11. A Debr. er. táv. Sopronból táviratozzák, hogy ott Rupprecht Iván a 9. huszárezred hadnagya, egy milliomos fia, ki Pozsonyból ezredétől jött haza szüleire, szobájában agyonlőtte magát és azonnal érzőnyet halt. Állítólag szabálytalan hecsületbeli ügyei adták kezébe a fegyvert.

Színház.

A vereshaju.

Ünnepi előadás volt tegnap este a debreczeni színházban.

Nem a szónak hivatalos értelmében vett ünnepi előadás, a melyet egyik másik nagy ember tiszteletére szoktak rendezni (többnyire meglehetősen sovány szellemi sikerrel). Hanem ünnepivé tette ezt az előadás egyfelől a darab megválasztása, másfelől az előadás kitűnő volta harmadszor a közönség lelkes magatartása, a melyet a darab és az előadás iránt tanusított. Röviden ünnepivé tette a tegnapi estét a külső és belső siker egyforma teljessége.

A „Vereshaju“ Lukács Sándor ez a régi kitűnő színműve, a mely csak úgy duzzad az erőből és az eredetiségtől, került színre mintaszerű előadásban, úgy hogy gyönyörűség volt végig nézni. — Az a sok törölt metszett népies alak egytől egyig hű bemutatónak talált úgy kosztüm, mint actio és kiejtés szempontjából. Ez a műv. őszgyurása a különböző művészi individuumoknak — a mi a Komjáthy érdeme — egyik legnagyobb tényezője volt a tegnapi est sikerének.

Ez a siker megmutatta, hogy közönségünk még mindig önfeléd gyönyörűséggel élvezi a régi klasszikus népszínműveket, ha azok, — mint tegnap este, — pontos, hű és lelkes interpretációk által jutnak elébe.

De persze, ha a tősgyökeres magyar népszínműveket átszövik operettei allurókkal — a mint manapság szokás — akkor a nemzeti vonásaira büszke és feltékeny magyar közönség megvetéssel és bosszankodva fordul el tőlök.

Az előadó művészekről általában, nagykörű és kicsinyekről egyaránt csak dicsérrettel emlékezhetünk meg. Nem volt köztük senki, a ki ne ambícióval töltötte volna be a maga szerepét.

A siker oroszlan része mégis a főbb szereplők javára irandó.

Ezek között is legelső helyen áll Komjáthyné Závodszy Teréz, a ki mély drámai felfogással és teljes sikerrel játszotta meg Boglár Agnes szerepét.

Mellette mindjárt Kállai Lujzát említjük, a ki úgy kellemes játékával, mint szép énekével egész este lekötötte maga iránt az érdeklődést.

Szabó Irma mint mindig, tegnapi bájosa, kedves és pontos volt, s kicsinyke szerepét értékes gyöngyszemévé tette a tegnapi siker koronájának.

Halmi Margit Csinos Julis harcias

szerepében csinos és csintalan volt, a milyennek kellett lennie.

F. Csizváházi Etel a makacs, előitéletes, de végre megterő s alpjában mindig jószívű anyát özvegy Sajgóné mutatta be a nála megszokott művészi gondossággal.

A férfiak közt legelső helyen, kiváló dicsérrettel említjük Sziklay Miklóst, Veréb Jankó jókedvű, ötletes, ügyes személyesítőjét. Ő volt a tegnapi est »maitre de plaisir«-je.

Mellette nyomban Püspöki állott, a ki Keszeg Mihályban igazán törölmetszett magyar polgárt ábrázolt — hiven, melegen és magával ragadó jókedvvel.

A többiek: Komjáthy János (Bálint) Bekessy Gyula (Sajgó András) Rubos (Ferde) szintén igen jók voltak.

Külön rovatban emlékezünk meg Lóc sareknéról. Külön pedig azért, mert az ő alakítását karikatúrának, s így művészi tekintetben kifogás alá esőnek vagyunk kénytelenek kijelenteni. De megvalljuk egyuttal, hogy az ő őszerejű humora és mókázó kedve még a mi rideg kritikus szemöldökeinket is kiimitotta és őszinte, jóízű kacajra fakasztott.

Sok hasonló jó estét kívánunk közönségünknek és társulatunknak egyaránt.

(Gr.)

A becsületbíró. Bosnyák Zoltán szép sikerű társadalmi színműve holnap kerül nálunk először színre. A darab főbb szerepeit Komjáthyné, Halmi Margit, Szabó Irma, Kiss Irén, Vidor, Komjáthy, Szilágyi és Rubos játsszák. Az érdekes darabra föl hívjuk a közönség figyelmét.

Elhalasztott premér. A »Kurucz világ« eredeti operette, mely lokális voltánál fogva is a közönség kiváló pártolására számíthat, e hétről az énekesnök betegsége miatt elmarad. A mint azonban az énekesnök fölépülnek, a premér meg lesz, a melyet már is kíváncsi érdeklődéssel vár a nagy közönség. Az operette ügyes és mulattató librettójából legközelebb mutatványt közlünk.

E. Kovács Gyula debreczeni bucsuja. A kolozsvári nemzeti színház kiváló tragikus színésze: E. Kovács Gyula, a jövő héten föllép színpadunkon. — Vendégszereplésének ünnepi színezetét az adja meg, hogy színészkedésének 40 éves jubileumát itt nálunk is meg akarja ülni. E. Kovács Gyula 1856 évi aug. hóban lett színészsze itt Debreczenben s így dicsőséges színészi pályája innen indult ki. A jövő héten 21—22-én lép fel Kean Edmund és Lear király czimszerepében.

Műsorváltozás. Kaposi Józsa betegsége miatt a péntekre hirdetett »Kurucz világ« premierje elmarad, az e heti műsor olyformán változik, hogy: pénteken, jan. 15-én Ezer év, mérsékeltlen leszállított helyárrakkal, szombaton A szokimondó asszonyság Sardou világhírű tört. színműve, vasárnap d. u. félhelyárrakkal Vasgyáros, este rendes helyárrakkal Liliomfi, Szigligeti itt rég nem adott kitűnő énekes vigjátéka kerül színre.

A vigéczek. Tegnap délután majdnem telt ház nézte végig. »A vigéczek« igen sikerült előadás. A közönség annyira jól mulattott a vigéczek ostobaságain, hogy annyi kacaját és tapsot régen nem hallottunk a színház falai között, mint tegnap délután. — A szereplők O. Végh Vilma kivételével a regiek voltak. A kedves naiva a beteg Kaposy szerepét a bakfisch szerepek legjobbját Müller Gizikét játszotta meglepő ügyességgel és közvetlenséggel. Ámbár Végh Vilma ugy tehetsége mint szép organuma a szentimentálisabb drámai szerepkörre predestinálja Müller Gizike szerepében tehetségének újabb oldalát mutatta (be fényes sikerrel. Elragadó kedves és természetes volt ugy hangja, mint játéka s a II-ik felvonásban a Komjáthy és Püspökyvel való jelenetben két ízben jutalmazta nyílt színen tapsal őt a közönség. — A többi szereplők is mindannyian dicséretesen

Berentejné: Igen és kompromittáltad is magadat. Erre pedig semmi szükség se volt és erre nem is bízott fel senki! A csárdásokat néhi úgy tánczoltatok, hogy még az uokanövéred is megbotránkozott benne.

Sárika: Persze, hogy megbotránkozott mert ő ült a csárdások alatt. Csak lett volna alkalma tánczolni, majd tánczolt volna ő még furesabban is mint én. Mert mit csináltam én? azt, hogy közel hajoltam hozzá? Hiszen egy méternyire egymástól nem szokták tánczolni a csárdásokat. Vagy mama úgy tánczolta annak idején?

Berentejné: Jól van jól. A nyelvecskéd jól forog azt látom. De azt is szeretném már látni az idén, hogy okosan viseld magad a bálokon.

Sárika: Tessék kikeresni olyant, akivel okosan viselheti az ember magát. Ez a szülők feladata! Ha találtok olyant, a többi az én dolgom.

Berentejné: Már van. Csak igérd meg, hogy okosan fogod magad viselni vele szemben.

Sárika: Igérem. De kapjak ám három uj ruhát legalább.

Berentejné: Megkapod. A legszebbeket kapod. A küzdelem életre-halálra megy! Ha az idén nem sikerül a dolog, többé nem báloloz. Az apád már is dühös. Azt emlegeti, hogy nyugdíjaztatja magát és hazamegyünk az ötven holdas dominiumra. Ott aztán megvélhatsz és nevelhetsz macskákat.

Sárika: (A mamájának ugrik) Anya nyos macskáim, hát lesz három uj ruha! Pompás, pompás! Te vagy a legédesebb mama a világon.

II.

Thury János ur és Zoltán urfi.

Thury: Kijelentem, hogy utoljára kapsz pénzt. Ez az utolsó farsang, melyikbe bele hagyom magam ugratni miattad. Ha most is olyan éheltelen és léha leszel, mint eddig voltál, akkor levezem a kezem rólad. Nem bánom akármit csinálasz? Elhatsz az aljegyzői fizetésedből. De nem is adhatnék pénzt többé! A birtok már túl van terhelve így is!

Zoltán: Igérem, hogy okos leszel.

Thury: Ismerem már a te okosságaidat. Verseket írálatsz és kolduskisasszonyoknak kurizálatsz! Második négyeseket tánczolsz olyanokkal, akiknek egy peres hozományuk van.

Zoltán: Az régen volt. Azóta megjött az eszem.

Thury: Szépen megjött. Hiszen harmadéve is hiába farsangoltál.

Zoltán: Arról nem tehetek, hogy a papa rosszul informált! Holmi előkelő, befolyásos rokonokról regélt és kisült, hogy a kisasszonynak a legbefolyásosabb rokona egy vidéki járásbíró! És még a papa veti a szememre ezt a blamázsát!

Thury: No de hát a tavalyi duggazdag bacska kisasszony? Azt csak nem én fedeztem fel a számodra?

Zoltán: Tévedni emberi dolog! Ebbe a hódításba csunyan beleugrottam! De hát ki hitte volna, hogy azok az ötszáz holdas táblák meg a három holdas parkkal körülvett családi kastély — összezsugorodjék száz hold második klasszisu földé, meg egy rozoga falusi házzá!

Thury: És te kétezer forintos apanázsról kezdted beszélni.

Zoltán: Ki hitte volna, hogy adósságból élnek! No de a magam káran tanultam. Az idén már tisztában vagyok előre a telekkönyvekkel is, meg a befolyásos rokonokkal is.

Van egy olyan pompás kis lányom! — Apanázs is lesz, meg előléptetés is!

Thury: De ha megint bolondot követsz el, jaj neked!

Zoltán: Ugye meglesz egyelőre a jurista balra a száz forintocska? Azután a többire is, ugye lesz?

Thury: Lesz, lesz, te kötnivaló!

Zoltán: (Komolyan) Jegyezd meg papa, hzgy ezek mind hasznos befektetések!

III.

A női szabó: (Lapozgat a könyveiben) Ujabb három ruha Berenteyékhez. Szép kis summával tartozik már! De mit csináljak? Hát ha most sikerül nekik fogni valakit! Még ezt megreszkírozom.

IV.

A férfi szabó: Ötszáz forinttal tartozik már ez a Thury. És tessék, megint új frakkot csináltatott! Mi lesz ebből? De már benne vagyok! Uszom vele együtt és imádkozom, hogy kerítsen magának végre egy gazdag leányt!

Julius.

KOZGAZDASAG.

Ingatlanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Juhász István debreczeni lakos eladja 6 hold 498 □ öltérületű ujosztású szántóföldjét 1200 frtért Bisotka Gabor és neje Pataki Mária debreczeni lakosoknak.

2. Fekete Antal és neje Sitéri Lidia veszik Kiss Lajos és neje Jobbágy Julianna vendég utca 3327. sorszámu házat 400 forintért.

3. A „Debreczeni Első Takarekpénztár” eladja veres utca 462. sorszámu házat 4000 frtért Kovács Endre és neje Komornik Pirooska aradi lakosoknak.

4. A „Takarek és Hitelintézet” részvénytársaság darabos utca 486. sorszámu házat megveszik Kovács Dezső és neje Róth Eszter 9900 frtért.

5. Nagy Ferencz és neje Bihari Sára veszik Komlóssy Mihály és neje Szatmári Eszter nagy-cserei kuszallójukat 1200 frtért.

6. Daku Mihály és neje Végh Sára 2 hold 1300 □ ölt területű ondódi szántóföldjét veszik Csarnai Sándor és neje Vékony Julianna 700 frtért.

Budapesti gabonatözsde.

jan. 9.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	8.40	8.50	78
„ „	77	8.40	8.50	78
„ „	79	8.60	8.70	80
Tiszavidéki ó	75	8.55	8.60	78
„ „	77	8.70	8.75	80
„ „	79	8.85	8.90	82
Pestvidéki ó	75	8.50	8.55	78
„ „	77	8.65	8.70	80
„ „	79	8.80	8.85	82
Fehérmegyei ó	75	8.50	8.55	78
„ „	77	8.65	8.70	80
„ „	79	8.80	8.85	82
Bácskai ó	75	8.60	8.65	78
„ „	77	8.75	8.80	80
„ „	79	8.90	8.95	82
Észak magy	75	8.40	8.50	78
„ „	77	8.50	8.60	80
„ „	79	8.60	8.70	82

	Min. hekt.-ben	Ar kilóg ram
Rozs elsőrendű	70—72	6.75 6.80
„ másodrendű	—	6.70 6.75
Árpa takarmánynak	60—62	4.00 4.35
„ égetni való	62—64	5.10 5.90
„ serfőzdei	64—66	6.50 8. —
Zab	39—41	5.70 6.20
Tengeri búzásai	—	4.15 4.20
„ más nemű	—	4.00 4.10
Repeze búzásai	—	0. — 0. —
		10.25 11—75

Kőbányai sertés-piaz.

jan. 9.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Óreg nehéz (páronként 400 kilon felüli sulyban — krtól—krig. 2. Óreg közép (páronk 300—400 kil.sulyb. — krtól — krig. 3. Fialat (páronként nehéz — ban felülisulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 kg. sulyban 54—56 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronkint 280 kg. felüli sulyban — kr. Közép prk-int 2280—10 kg. felüli

sulyban — krig. Könnyű pként 220 kg. terjedő sulyban — krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 kg felüli sulyban 50 52¹, krig. Közép pként 220—260 kg terjedő sulyban 51—53 krig. Könnyű pként 220 kl. terjedő sulyban 47—48 krig.

Sertés létszám 1897 jan. 7-ik napján volt készletben 5959 drb. 1897. jan. hó 6-ik napján felhjtatott 676 drb. 1897 jan. 8-ik napján elszállítatott 673 db. 1897. évi jan. hó 10-ik napjára maradtj készletben 5962 db. A bizott sertés üzletirányzata — lanyha.

Szerkesztői üzenetek.

V. Pál urnak. Versben írott színházi kritikáit ezennel mellőzni vagyunk kénytelenek, hogy a közönség azonban tudomást vegyen az ön kritikáinak szellemességéről, pár sort mátatóul ide iktatjuk:

„Ma este ment — a vigéczek
Röpködtek bent a vig éczek...
Jól játszottak a színészek...

mért nem már a: szín élszek?!

Máskor az ilyenre figyeljen ám, mert a verses szini kritikában ez nagyon fő dolog!! Különbén béke velünk.

Kíváncsinnak Ön azt a naiv kérdést adja fel nekünk megfjeési szempontból, hogy az a bizonyos fekete p a p a s z e m e s e m b e r m i k o r l á t j a r ó z s i n ü n e k a v i l á g o t? Megkérdeztük szerkesztőségünknek fekete czvikkeres táját, s az azt izenteti önnek, hogy akkor — h a b e v a n r u g v a! Probátum est. — Ő megpróbálta.

S Klárának. 1) bakfis lehet-e szerel meg egy őszbe csavarodott tábornokba? Erre nem izennel felelhetünk. 2) másik kérésére határozott feleletünk nem.

H. K. urnak. (Helyben.) A „rófné utolsó titka” cz. cikkét nem kösölhetjük, már csak azért sem, mert a grófné előbbi titkait nem ismerjük, s nem akarjuk magunkat a kérdeztéseknak kitenni.

„Extra fein” cz. humoreszkjében csak nyomorreszkre való adatot találunk. A legnagyobb sajnálattal vagyunk kénytelenek munkásságát ez alkalommal nélkülözni.

Debreczeni városi színház.

Bérlet szám 108.

Folyó szám. 87.

Itt először.

Kedden 1897 évi január hó 12-én

A becsületbíró.

Népszimnű 3 felvonásban, írta: Bosnyák Z.

Személyek:

- Baró Bérczey Ákos
- Reiland
- Irén, a leánya
- Pal, a fia
- Tardy Orbán, orvos
- Szent-Györgyi László
- Jolán, a leánya
- Özv. gróf Tarcsat Jánosné
- Torday Ákos
- Szerényi gróf
- Weilen báróné
- Vizletyné
- Margit, a leánya
- Zádorné
- Alice) leányai
- Elza)
- Bogdau)
- Palóczy, Bercézy fővadásza
- István, uradalmi huszár
- 1-ső) inas
- 2-ik)

- Benedek Gy.
- Bartha István.
- Komjáthyne.
- Vidor Dezső.
- Komjáthy J.
- Szilágyi V.
- Halmi Margit.
- Némethy J.
- Vágó István.
- Rubos Árpád.
- Kiss Irén.
- Beczkoyné.
- Szabó Irma.
- Olaszné J.
- Lévay Ilon.
- Unghváry V.
- Herczeg S.
- Olasz Gy.
- Bejczy Gy.
- Makray D.
- Nagy József.

Történik az I. felv. falun Reiland lakásán, a II-ik és III-ik Budapest Szent-Györgyi vil-lájában.

Holnap szerdán január 13-án

Ugyanaz.

VASUTI MENETREND.

1896. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-felé	gyorsvonat reggel	8 ó. 15 p.
Budapest-Nagyvárad-felé	délután	12 ó. 36 p.
	délután	3 ó. 48 p.
	este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány-Nagyvárad felé)	délután	3 ó. 48 p.
	minden kedden déli	12 ó. p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 ó. 15 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.
	éjjel	3 ó. 05 p.
Csak Szatmár	reggel	8 ó. 25 p.
Miskolc-Kassa felé)	reggel	5 ó. 30 p.
Miskolc-Kassa felé)	este	8 ó. 10 p.
Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p.
H.-Böszörmény-B.-Szt.-M felé máv-ról reggel		5 ó. 28 p.
	vásártérről	5 ó. 51 p.
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p.
	vásártérről	4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról reggel		4 ó. 42 p.
	vásártérről	5 ó. — p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u.	4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.		4 ó. 17 p.

Debreczenbe érkezik.

Budapest-Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p.
	gyorsvonat este	7 ó. 09 p.
	reggel	2 ó. 40 p.
N.-Várad-Pi.-Ladány	reggel	5 ó. 12 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p.
	délután	15 ó. 15 p.
	este	10 ó. 16 p.
Csak P.-Ladányról	reggel	7 ó. 40 p.
Csak Szatmárról	este	6 ó. 58 p.
Kassa-Miskolc felől)	reggel	8 ó. 37 p.
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolc felől)	este	7 ó. 50 p.
B.-Sz.-M.-H.-Böször felé vásártérré reggel		8 ó. 09 p.
	máv-ra	8 ó. 17 p.
	vásártérré	este 6 ó. 40 p.
	máv-ra	este 6 ó. 49 p.
F.-Abony felől vásártérré délután		5 ó. 23 p.
	máv-hoz	5 ó. 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérré reggel	7 ó. 50 p.
	m. a. v. hoz	8 ó. — p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7 ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.		az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p.	Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
az 2 ó. 40 p.	sz. v. (Püspökladányig gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.

Nyilt-tér.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai s. a. t. a legujabb mintázzal és színekben u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként** sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot s. a. t. [mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal] s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyem gyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztettek. 2.

1589—1896. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 31619—1896. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kiss József részére özv. Cséke Lajosné debreczeni lakostól 1500 ft tőke, ennek 1895. évi szept. hó 3-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 119 frt 17 kr. perköltség erejéig 1896. évi decz. hó 1-én bíróság lefoglalt és 314 frtra becsült buktorok és egyebekből álló ingóságok **1897. évi jan. hó 23-án d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Péterfia-utca 837. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1897. évi jan. hó 4-én.

Sugár Gyula

bir. kiküldött.



POLGÁR SÁNDOR

egyetemi gyakorlott orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 50.
sz. Ajánlja dusan felszerelt r. ktarát saját gyártmányu orvossebészeti és beteg-ápolási tárgyakban. Saját találmányu, magy. kir. szabadalm. Polgár-féle **sérvkötő** haskötő, gőrosér elleni gummiharisnya, orthopaedia készületek, mülábak s. kezok stb. Valódi francia különleges-ségek **F. BERGUERAND** FILS párisi gyárából. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld frt kr.
44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2. —
44 V2. Jó, szürke	2.20
44 BB. Jó, kékeszürke	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos zöld levélboríték czégyomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2.40
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyom.	2.40
44AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2.45
144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2.50
144 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2.50
144 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2.55
44 GK. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégyomással	2.50
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyom.	2.60
Jute S. Erős jute boríték czégyomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulose sárga levélboríték czégyomással	2.70
244 CG Cellulose. Igen erős Cellulose világos hamuszín levélboríték czégyomással	2.70
244 D. Cellulose. Igen erős Cellulose világos zöld levélboríték czégyomással	2.70
144 BB. L-gúnomabb fehér levélbor. c égyom.	3.60
46 BB. fehér okmány levélboríték czégyomással	4.50
46 P. Erős barna okmány levélboríték czégyomással	3. —
41 Patent Erős barna nagyobb okmány levélboríték czégyomással	3.20
Erős szürke okmány levélboríték czégyomással	2.8
91 AV. Na y Extra vastag patron levélboríték czégyomással	15

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó rákban készítünk el.

ügyvédi, bírósági és végrehajtói NYOMTATVÁNYOK.

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 ft Árverési jegyzőkönyv	kr
100 " 200 pld Árverési hirdetmény	70
100 " 200 " Rendelvény	70
100 " Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70
100 " Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70
100 " 200 pld Nem szorgalmazás	70
100 " 400 " Kézbetétési ív	70
100 " 200 " Igény felhívás	70
100 " Végrehajtási jegyzőkönyv	70
100 " 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70
100 " 200 " Értesítvény	70

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

PACHOLEK KÁROLY

(Alapított 1864-ben)

Első magyar kard-, sarkantyú- és vívófelszerelési gyár BUDAPESTEN.

Gyártótelep: VII., Balassa-utca 5. sz.

Főüzlet: IV., Koronaherceg-utca 10.

Fióküzlet: VIII., Üllői ut 66. sz.



Ajánlja saját gyártmányu tiszti, gyógyszerési, állatorvosi, legénységi ugymint **dizsmagyar-, jogász és gyermekkardok, sarkantyúk és kardkötő portopeék** olasz, francia és magyar vívószeret.

Mindennemü javítások elfogadtnak.

Arjegyzéket franco küldök.

Köhögőknek

1000 bizonyítvány igazolja a

Kaiser mell-czukorka

kitűnőségét, mely gyorsan segít köhögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodás ellen. Ausztria, Németország és a Schweiz legnagyobb specialitása. Csomagonként 10 és 20 kr.

Biztos hatást

gyakorolnak a bevált és nagybecsű

Kaiser fodormenta-car mellái

étvágytalanság, gyomorfajás és elrontott gyomor ellen. Valódi csomagokban 20 krért kapható **ROTHSCHNEK V. EMIL** gyógyszerárában Debreczenben.



Keszler A. mészerezés,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczlik részek legolcsóbban Csakis nálam kaphatók, valamint mindennemü javításokat **mészerezés műhelyemben** pontosan **méréselt árak** mellett készítek

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furrógép, villanygépeket, mülábakat és mindenféle testhordó készületeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár mészerezés javító-műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

